

تحلیل محتوای مقالات همایش‌های انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران از سال ۷۹ تا پایان سال ۸۵

دکتر فرشته سپهر^۱

سمانه شادمان‌فر^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین میزان پراکندگی و گرایش موضوعی مقالات فارسی ارائه شده در انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران به بررسی ۴۷ عنوان مقاله ارائه شده طی سال‌های ۷۹ الی ۸۵ پرداخته است. روش پژوهش تحلیل محتوا و واحد ثبت، کل مقاله است. موضوعات مطرح شده در مقالات با استفاده از اصطلاحنامه پیوسته لیستا در مقوله‌هایی قرار داده می‌شوند که بر اساس نمایه موضوعی لیزا تهیه شده‌اند. نتایج این پژوهش از نقطه نظر گرایش‌های موضوعی مقالات نشان می‌دهد که موضوع ذخیره و بازیابی اطلاعات با ۲۴٪ بیشترین سهم را در مقالات داشته است. سپس موضوعات فناوری اطلاعات و ارتباطات با ۱۸٪ و کلیات کتابداری و اطلاع‌رسانی با ۱۶٪ در مرتبه‌های بعدی موضوعی قرار دارند. از لحاظ دوره زمانی نیز بیشترین فراوانی موضوعات با ۴۴٪ مربوط به دوره اول یعنی ۷۹ تا ۸۲ بوده است. از مجموع ۴۷ مقاله ارائه شده، ۴۶ مقاله تألیفی و یک عنوان ترجمه بوده است. سهم مردان در ارائه مقالات ۶۹٪ و سهم زنان ۳۱٪ بوده است. از مجموع مقالات مورد بررسی، ۸۳٪ دارای یک نویسنده، ۱۵٪ دارای دو نویسنده و ۲٪ دارای سه نویسنده بوده است. بیشترین سهم ارائه مقالات با ۳۳٪ به متخصصان با مدرک تحصیلی دکتری اختصاص دارد. فتاحی با چهار عنوان مقاله، فعال‌ترین ارائه دهنده هستند. از نقطه نظر وابستگی سازمانی، دانشگاه فردوسی مشهد با ۳۷٪ بیشترین سهم را در ارائه مقالات داشته است. در استان‌ها نیز استان تهران با ۴۰٪ بیشترین سهم ارائه مقالات را به خود اختصاص داده است. نتایج این پژوهش همچنان نشان می‌دهد که مقالات در موضوعاتی چون بررسی‌های کتاب، کنفرانس‌ها، کتابخانه‌های تخصصی، مراکز آرشیوی، تحویل مدرک، کتاب، مواد غیرچاپی و دیداری شنیداری، خدمات مرجع، قواعد فهرست نویسی و تحلیل محتوا دارای خلأ هستند و نیاز به نگارش و ارائه مقالات در این زمینه‌ها احساس می‌شود. همچنین توجه به روحیه همکاری و تلاش جهت مشارکت بیشتر زنان در مقالات از دیگر پیشنهادات ارائه شده در تحقیق است.

کلید واژه‌ها: کتابداری و اطلاع‌رسانی، تحلیل محتوا، انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی، همایش‌ها، مقاله‌های فارسی

مقدمه

تشریک مساعی و تبادل اطلاعات و همکاری با یکدیگر در زمینه‌ای خاص تشکیل می‌شود (تقی زاده، ۱۳۷۲). انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران نیز مانند سایر انجمن‌ها، تشکلی مردمی و داوطلبانه است که به منظور ارتقاء جایگاه کتابداری و اطلاع‌رسانی، همگرایی و همفکری میان اعضا و رفع نیازهای حرفه‌ای اعضا بوجود آمده است و اهداف متعددی را دنبال می‌کند. یکی از این

انجمن‌ها از گروهی از افراد به صورت داوطلبانه و به منظور نیل به اهداف و حل مشکلات و مسائل مشترک و

^۱ - دکترای کتابداری و اطلاع‌رسانی - عضو هیأت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال fereshteh.sepehr@yahoo.com

^۲ - کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشکده علوم انسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال shadmanfar_s@yahoo.com

منزلت اجتماعی کتابداران و اطلاع رسانی بستر سازی می‌کند (دیانی، ۱۳۸۰). دوم اینکه مقالات، مهم‌ترین روش تبادل اطلاعات جدید در هر حوزه‌ای است و جدیدترین اطلاعات و دستاوردهای تحقیقی از طریق مقالات به اطلاع عموم می‌رسد. لذا بررسی مقالاتی که از طرف یک انجمن تخصصی کتابداری ارائه می‌شود می‌تواند گرایش‌های موضوعی را مشخص کرده و نقاط قوت و ضعف را نمایان سازد.

برای سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در امر برگزاری همایش‌ها، در مرحله اول باید پراکندگی مقالات را در موضوعات گوناگون حوزه کتابداری و اطلاع رسانی مورد بررسی قرار داد و در نتیجه می‌توان پی برد که به چه موضوعاتی زیاد پرداخته شده و به چه موضوعاتی کمتر توجه شده است. سپس می‌توان با توجه به نتایج به دست آمده برای برگزاری بهتر همایش‌ها در آینده برنامه‌ریزی کرد.

پژوهش حاضر تلاش در جهت تجزیه و تحلیل مقالات همایش‌های انجمن است. نتایج این پژوهش علاوه بر آگاهی از میزان تلاش دست اندرکاران رشته جهت داد و ستد اطلاعات، دریچه‌ای به سوی شناخت نسبی محتوای مقالات ارائه شده در همایش‌های انجمن می‌گشاید. با استفاده از یافته‌های این بررسی تبادل اطلاعات تخصصی این رشته در حوزه فعالیت‌های انجمن روشن خواهد شد.

فایده و اهمیت پژوهش

پژوهش حاضر بر آن است که به بررسی مقالات مطرح شده در همایش‌های انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران بپردازد. در حقیقت این تحقیق تصویری از فعالیت‌های پژوهشی انجمن را در حوزه ارائه مقالات ترسیم می‌کند. یافته‌های این بررسی جهت تعیین حوزه‌های پژوهشی و شناسایی موضوعاتی که در انزوا قرار گرفته‌اند و همچنین جهت تعیین اولویت‌ها و سرفصل‌های برگزاری سخنرانی‌ها مفید است. همچنین این پژوهش می‌تواند مسئولان را از وضعیت مقالات ارائه شده در همایش‌ها آگاه سازد و آنان را در سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی‌های آتی به منظور غنی کردن و اعتلاء و توسعه کتابداری و اطلاع رسانی ایران یاری کند.

اهداف تلاش برای برقراری ارتباط بین افراد و آشنا کردن آنان با مسائل مختلف و به خصوص مسائل جدید حرفه است. تبادل آراء یا آگاهی از اندیشه‌های دیگران علاوه بر مطالعه آثار آنان ممکن است از طریق شرکت در همایش‌ها، هدایت تحقیق، مشارکت در تحقیق، عضویت در انجمن‌ها و مجامع علمی نیز صورت گیرد و این همه برای آگاهی از نو یافته‌ها و نیز محک زدن اندیشه‌های خود در قیاس با نظر گاه‌های دیگران سودمند است (حری، ۱۳۷۹).

همایش‌های انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران، مکانی برای تبادل اطلاعات و فضایی دوستانه برای ارتباط متخصصان این حوزه است. مقالات و سخنرانی‌های ارائه شده در همایش‌ها می‌تواند با مطرح کردن موضوعات مهم و به روز، مشکلات کتابداران و ارائه راه حل‌های مناسب برای مشکلات موجود، میزان مشارکت اعضا را افزایش دهد و بستر مناسبی را برای ارتقاء جایگاه این رشته فراهم آورد. همچنین مقالات به دلیل تازگی و کوتاه بودن مطالب، معرفی آخرین پژوهش‌ها، انتقادات و بررسی‌های اهل فن و تنوع مطالب برای پژوهشگران جذاب‌تر و نسبت به کتاب‌ها تنوع بیشتری دارند.

با توجه به اهمیت این همایش‌ها، تصمیم گرفته شد تا در این پژوهش به تحلیل محتوای این مقالات پرداخته شود تا بتوان از این طریق تصویری از فعالیت‌های انجمن را در این حوزه ترسیم، نقد و بررسی کرد. به امید آن که نتایج حاصل از آن در تصمیم‌گیری‌های آتی مورد استفاده قرار گیرد.

بیان مسأله

مسأله مدار بودن همایش‌های انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران، تمرکز بر حلقه‌های مفقوده این رشته و برنامه‌ریزی برای افزایش مشارکت کتابداران در انجمن، یکی از مهم‌ترین مباحثی است که فکر مسئولان، اساتید و فعالان رشته کتابداری را به خود مشغول کرده است. مقالات ارائه شده در همایش‌های انجمن از جهات مختلف حائز اهمیت است: اول اینکه؛ منزلت اجتماعی (مادی و معنوی) کتابداران تحت تأثیر سودمندی اجتماعی فعالیت‌هایی است که در داخل حرفه و در پیوند با مردم در جریان است. انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران تشکلی است که برای ارتقاء سودمندی اجتماعی حرفه و

تعاریف عملیاتی پژوهش**تحلیل محتوا**

برنارد برلسون تحلیل محتوا را چنین بیان می‌کند: «یک روش پژوهشی برای توصیف عینی، نظام‌مند و کمی محتوای آشکار پیام‌های ارتباطی». به عبارت دیگر قرار دادن مقالات در موضوع‌های از قبل پیش بینی شده.

انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران

مؤسسه‌ای است غیرانتفاعی که در زمینه‌های فرهنگی، علمی، پژوهشی و فنی فعالیت می‌کند و هدف آن گسترش، پیشبرد و ارتقای دانش کتابداری و اطلاع‌رسانی کشور است.

مقالات همایش‌ها

منظور کلیه مقالات و سخنرانی‌هایی است که در همایش‌های ماهانه انجمن ارائه شده و در انجمن موجود است. انجمن یک همایش سالانه و یک همایش دانشجویی برگزار کرده است که از جامعه پژوهش‌کنار گذاشته شده‌اند.

پرسش‌های پژوهش

- در این پژوهش به پرسش‌های زیر پاسخ داده می‌شود:
- ۱- گرایش موضوعی مقالات چگونه است؟
 - ۲- کدام مقوله موضوعی بیشترین تعداد مقاله را به خود اختصاص داده است؟
 - ۳- میانگین استنادها و درصد استفاده از منابع لاتین و فارسی چگونه است؟
 - ۴- میزان مشارکت مردان و زنان در طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟
 - ۵- میزان مشارکت مردان و زنان در موضوعات مختلف چگونه است؟

مقوله‌ها**۱- کلیات کتابداری و اطلاع‌رسانی**

- تاریخچه علم کتابداری و اطلاع‌رسانی
انتشارات و پایگاه‌های اطلاعاتی
بررسی‌های کتاب
- کنفرانس‌ها
پژوهش
کتابداری جهانی
سواد اطلاعاتی
مدیریت دانش
۲- حرفه

۶- میزان مشارکت نویسندگان به صورت انفرادی و

گروهی در طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟

۷- میزان مشارکت نویسندگان به صورت انفرادی و

گروهی در موضوعات مختلف چگونه است؟

۸- میزان تألیفی یا ترجمه‌ای بودن مقالات چگونه

است؟

۹- نویسندگان مقالات در چه مقاطع تحصیلی قرار

دارند؟

۱۰- کدام دانشگاه یا سازمان در ارائه مقالات نقش

بیشتری داشته‌اند؟

۱۱- کدام استان بیشترین تعداد مقاله را به خود

اختصاص داده است؟

۱۲- فعال‌ترین مؤلفان چه کسانی هستند؟

۱۳- هر یک از مؤلفان به صورت انفرادی چه تعداد

مقاله ارائه داده‌اند؟

روش پژوهش

روش به کار گرفته شده در این پژوهش "تحلیل محتوا" است. هدف اصلی این پژوهش مشخص نمودن گرایش موضوعی مقالات است و هدف روش تحقیق تحلیل محتوا نیز مشخص کردن موضوع هر مدرک است. در نتیجه بهترین روش برای این پژوهش، تحلیل محتوا است. در این بررسی، مقالات از لحاظ مفهومی تحلیل می‌شوند و واحد ثبت، "کل مقاله" است. مفاهیم و موضوعات مقاله استخراج شده و در ۱۱ مقوله‌ای که الهام گرفته از نمایه موضوعی لیزا و اصطلاحنامه پیوسته لیستا است قرار داده می‌شوند و فراوانی موضوعات در هر یک از مقوله‌ها به تفکیک دوره‌های زمانی مورد بررسی قرار می‌گیرد.

- سازمان‌ها
آموزش و یادگیری
کارکنان کتابخانه‌ها
مدیریت کتابخانه
۳- کتابخانه‌ها و مراکز منابع
کتابخانه ملی

کتابخانه عمومی	۶- ارتباط اطلاعاتی	۹- ارتباطات و فناوری اطلاعات
کتابخانه دانشگاهی	خدمات اطلاع رسانی	کاربردهای رایانه
کتابخانه تخصصی	خدمات مرجع	شبکه‌ها
کتابخانه رقومی	۷- پیشینه‌های کتابشناختی	نرم افزار
مراکز آرشیوی	فهرست نویسی و رده بندی	اینترنت
۴- استفاده از کتابخانه و	چکیده نویسی و نمایه سازی	تکنولوژی اطلاعات
کاربران	قواعد فهرست نویسی	ارتباطات
کاربران	کتابشناسی‌ها	۱۰- رسانه
امانت بین کتابخانه‌ای و	اصطلاحنامه	حق مؤلف
اشتراک منابع	۸- ذخیره و بازیابی اطلاعات	نشر
رضایت کاربران	ذخیره و بازیابی رایانه‌ای	نشر الکترونیکی
تحویل مدرک	بازیابی اطلاعات	۱۱- کتابسنجی، علم سنجی، اطلاع
۵- مواد کتابخانه‌ای	پایگاه‌های اطلاعاتی	سنجی
کتاب	راهنماهای موضوعی و موتورهای	تحلیل استنادی
نشریات ادواری و روزنامه	جستجو	تحلیل محتوا
مواد دیداری و شنیداری	اشاعه اطلاعات	وب سنجی
رسانه‌های الکترونیکی	جستجو	داده کاوی
مواد غیر چاپی	ابرداده	

جامعه آماری

تمامی مقالاتی که در همایش‌های انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران از سال ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۵ ارائه شده‌اند و اصل مقاله آنها در انجمن موجود است، جامعه آماری این پژوهش را تشکیل می‌دهند. تعداد مقالات، ۴۷ عنوان است.

پیشینه پژوهش در ایران

کاتوزیان (۱۳۷۵) پژوهشی تحت عنوان «بررسی گردهمایی‌های برگزار شده کتابداری و اطلاع رسانی در ایران در فاصله سال‌های ۱۳۵۷-۱۳۷۵» انجام داده است. طی ۱۸ سال مورد بررسی، ۱۶ گردهمایی برگزار شده و تعداد ۲۲۹ مقاله توسط ۱۶۶ نویسنده ارائه شده است. ۱۴ گردهمایی در دو شهر تهران و مشهد برگزار شده، ۲۵ درصد از ۱۶۶ نفر ارائه دهنده مقاله، حدود نیمی از مقالات گردهمایی‌ها را ارائه نموده‌اند و موضوع «کتابخانه‌ها» با ۱۵/۲۸ درصد بالاترین سهم مقالات را به خود اختصاص داده است.

احمد لاری و فرزین (۱۳۷۶)

پژوهشی با عنوان «بررسی مقالات کتابداری و اطلاع رسانی طی سال‌های ۱۳۵۸-۱۳۷۴» انجام دادند. نتایج حاصل نشان می‌دهد که بیشترین مقالات به تألیف اختصاص دارد و سهم مردان بیشتر از زنان است. کتابداران نقش عمده‌ای در تألیف و ترجمه داشته‌اند. بیشترین مقالات درباره کتابخانه‌ها و اطلاع رسانی است و بیش از نیمی از مقالات توسط افرادی فراهم شده که تنها یک مقاله منتشر نموده‌اند.

ملیح (۱۳۷۶) پایان‌نامه خود را تحت عنوان «تحلیل محتوای مقالات کتابداری و اطلاع رسانی در نشریات ادواری فارسی منتشرشده در سالهای ۱۳۷۰-۱۳۷۴» ارائه نمود. یافته‌ها نشان می‌دهند که بیشترین مقالات منتشرشده مربوط به موضوعات «چاپ و نشر» با گنجاندن موضوع نقد و بررسی‌ها و معرفی کتاب - «کتابداری و اطلاع رسانی» و «سیستم‌های اطلاعاتی و تکنولوژی اطلاعات» است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد مقالات تولید شده به شیوه‌ای روشن رویکردی چشمگیر به سوی «سیستم‌های اطلاعاتی و تکنولوژی اطلاعات» دارند. در این چارچوب کمترین مقالات مربوط

پیشینه پژوهش در خارج از ایران

چارولین و واکاری (۱۹۹۳) پژوهشی تحت عنوان "سیر تکامل علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی ۱۹۶۵-۱۹۸۵: تحلیل محتوای مقالات مجلات" انجام داده‌اند. روش پژوهش تحلیل محتوا و اهداف آن تعیین موضوع و روش‌های بکار رفته در مقالات مجلات بوده است. تناسب موضوعات «خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی» و «ذخیره و بازیابی اطلاعات» در میان موضوعات مقالات هر کدام بین ۲۵٪ تا ۳۰٪ در طول سال‌های مورد بررسی بوده است و موضوع «ذخیره و بازیابی اطلاعات» موضوع مورد علاقه بوده است.

یاسوهیکو (۱۹۹۶) طی مقاله‌ای به بررسی گزارش‌ها و مقالات ارائه شده در همایش‌های خدمات اطلاع‌رسانی پزشکی در ژاپن پرداخته است. در این مقاله کلیه گزارش‌ها و مقالات بر اساس موضوع و نویسنده طبقه‌بندی شده است. نتایج تحقیق نشان داد که سخنرانان از توکیو و کتابخانه‌های شخصی پزشکی بودند و موضوع‌های اصلی عبارتند از: کتابسنجی، سیستم‌های اطلاع‌رسانی و بازیابی اطلاعات؛ که البته در موضوع بازیابی اطلاعات با توجه به تغییرات فناوری در طول زمان تغییراتی حاصل شده است.

آلمنا (۲۰۰۱) پژوهشی تحت عنوان «نشریات ادواری کتابداری و اطلاع‌رسانی در آفریقا: ۱۹۹۶-۲۰۰۰» ارائه داده است. این پژوهش تحلیل محتوای مقالات منتشر شده در آفریقا در حوزه کتابخانه‌ها، آرشیو و علوم اطلاع‌رسانی در فاصله سال‌های ۱۹۹۶ تا ۲۰۰۰ است. نتایج نشان می‌دهد بیشترین موضوعات به کار رفته «فناوری اطلاعات»، «انتشارات» و «مدیریت پیشینه‌ها» است.

یوزون (۲۰۰۲) پژوهشی تحت عنوان «پژوهش‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی در کشورهای در حال توسعه و اروپای شرقی: یک مطالعه کتابسنجی» ارائه داده است. نتایج نشان داده است که از میان ۱۰۴۰۰ مقاله‌ی منتشر شده در ۲۱ نشریه هسته، مشخص کرد که «بازیابی اطلاعات»، «نیاز اطلاعاتی» و «کاربرد اطلاعات» بیشترین موضوع به کار رفته در تحقیقات محققان کشورهای در حال توسعه در آفریقا و آسیا است.

کوفوگیناکیس، اسلاتر و کروملی (۲۰۰۴) تحقیقی با عنوان «تحلیل محتوای تحقیقات کتابداری» انجام دادند. هدف این مطالعه تحلیل محتوای پژوهش‌های

به موضوعات "سازمان و مدیریت"، "آموزش" و بویژه "کتابسنجی و اطلاع‌سنجی" است.

کاتوزیان (۱۳۷۸) مقاله‌ای با عنوان "بررسی مقالات کتابداری و اطلاع‌رسانی مجلات فارسی ایران در فاصله سال‌های ۱۳۵۷-۱۳۷۲" ارائه داده است. با بررسی مجلات فارسی این دوره مشخص شد که از سال ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۲ انتشار مقالات این حوزه سیر صعودی داشته است، مقالات تألیفی ۳/۰۴ برابر مقاله‌های ترجمه شده بوده، موضوع کتابخانه‌ها بیشترین گرایش موضوعی مقالات رابه خود اختصاص داده و ۲۴ درصد نویسندگان ۴۸ درصد از سهم تألیف مقالات را عهده دار بوده‌اند.

نیازی (۱۳۸۰) پژوهشی تحت عنوان «بررسی گرایش‌های موضوعی نشریات کتابداری و اطلاع‌رسانی در سال‌های ۱۳۴۷-۱۳۷۷» انجام داده است. روش تحقیق کتابسنجی و تحلیل محتوا است. مقالات براساس سرعنوان‌های موضوعی چکیده نامه کتابداری و اطلاع‌رسانی لیزا^۱ (۱۹۹۴) دسته‌بندی موضوعی شده است. سمت‌گیری نشر مقالات در این دهه در حوزه‌هایی چون «ارتباط اطلاعاتی»، «ذخیره و بازیابی رایانه‌ای» و «فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات» نشان دهنده تأثیر تحول فن‌آوری اطلاعات بر فعالیت‌های پژوهشی حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی است.

کاتوزیان (۱۳۸۵) مقاله‌ای با عنوان "گردهمایی‌های کتابداری و اطلاع‌رسانی از آغاز تا خرداد ۱۳۸۵" ارائه داده است. این تحقیق توصیفی و با روش پیمایشی است. نتایج بررسی نشان داده است که در مدت مذکور ۴۹ گردهمایی کتابداری و اطلاع‌رسانی تشکیل شده است. متولی برگزاری ۵۱ درصد از ۴۳ گردهمایی سال‌های ۱۳۵۸-۱۳۸۵ سازمان‌ها و وزارتخانه‌ها و مجریان ۴۹ درصد دیگر دانشگاه‌ها بوده‌اند. موضوع «خدمات اطلاع‌رسانی» بیشترین و «آرشیو» کمترین سهم مقالات را به خود اختصاص داده‌اند. نویسندگان ۵۳۹ مقاله‌ی ارائه شده به نویسندگان انفرادی و گروهی تقسیم می‌شوند. ۱۸/۳ درصد سهم تألیف مقالات از آن نویسندگان انفرادی ایرانی، ۳/۵ درصد نویسندگان غیرایرانی و ۱۵/۲ درصد نویسندگان گروهی است.

^۱ Liza

بین کتابخانه‌ای و رضایت کاربران هر یک با تعداد یک (۲۰٪) این مقوله را تشکیل داده‌اند.

در مقوله مواد کتابخانه‌ای موضوع رسانه‌های الکترونیکی با تعداد شش (۶۷٪) و بعد از آن نشریات ادواری و روزنامه‌ها با تعداد سه (۳۳٪) این مقوله را تشکیل می‌دهند.

در مقوله ارتباط اطلاعاتی موضوع خدمات اطلاع‌رسانی با تعداد شش (۱۰۰٪) این مقوله را تشکیل داده است.

در مقوله پیشینه‌های کتابشناختی، موضوع فهرست‌نویسی و رده‌بندی با تعداد پنج (۶۳٪) و موضوعات نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی، قواعد فهرست‌نویسی، اصطلاحنامه‌ها و کتابشناسی‌ها با تعداد یک (۱۲٪) این مقوله را تشکیل می‌دهند.

در مقوله ذخیره و بازیابی اطلاعات، موضوع بازیابی اطلاعات با تعداد نه (۲۴٪)، ذخیره و بازیابی رایانه‌ای اطلاعات با تعداد ۱۰ (۲۶٪)، راهنماهای موضوعی و موتورهای جستجو با تعداد نه (۲۴٪)، موضوعات اشاعه اطلاعات و ابر داده با تعداد دو (۵٪) و موضوعات جستجو و پایگاه‌های اطلاعاتی هر یک با تعداد یک (۳٪) این مقوله را تشکیل داده‌اند.

در مقوله فناوری اطلاعات و ارتباطات، موضوع شبکه‌ها با تعداد نه (۳۲٪)، اینترنت با تعداد هفت (۲۵٪)، ارتباطات با تعداد چهار (۱۴٪)، کاربردهای رایانه و نرم‌افزار هر کدام با تعداد سه (۱۱٪) و تکنولوژی اطلاعات با تعداد دو (۷٪) این مقوله را تشکیل داده‌اند.

در مقوله رسانه، موضوع نشر با تعداد دو (۵۰٪) و موضوعات حق مؤلف و نشر الکترونیکی هر کدام با تعداد یک (۲۵٪) این مقوله را تشکیل داده‌اند.

در مقوله کتاب‌سنجی، علم‌سنجی و اطلاع‌سنجی، هر کدام از موضوعات تحلیل استنادی، وب‌سنجی و داده‌کاوی با تعداد یک (۳۳٪) این مقوله را تشکیل داده‌اند.

پاسخ به پرسش دوم مبنی بر اینکه کدام مقوله موضوعی بیشترین تعداد مقاله را به خود اختصاص داده است؟ بیشترین گرایش موضوعی مقالات مربوط به ذخیره و بازیابی اطلاعات با ۲۴ درصد بوده است. در رتبه بعدی ارتباطات و فناوری اطلاعات با ۱۸ درصد و کلیات کتابداری و اطلاع‌رسانی با ۱۶ درصد قرار داشته است. از

کتابداری و اطلاع‌رسانی در سال ۲۰۰۱ بود. روش پژوهش پیمایشی، روش گردآوری اطلاعات مشاهده مستقیم و ابزار گردآوری اطلاعات چک‌لیست بود. جامعه پژوهش شامل ۲۶۶۴ مقاله از ۱۰۷ نشریه کتابداری بود. از بین این مقالات محققان هفت مقوله موضوعی را ارائه دادند که عبارتند از: دسترسی و بازیابی اطلاعات (۳۱۴ مورد)، مجموعه‌سازی (۱۹۳ مورد)، مدیریت (۱۳۵ مورد)، آموزش (۹۵ مورد)، مرجع (۷۷ مورد) و تاریخ کتابخانه‌ها و حرفه کتابداری (۳۶ مورد)، نویسندگان بیشتر مقالات از ۶۱ کشور جهان بوده‌اند. ۵۷ مقاله حاصل همکاری بین چند نویسنده از چند کشور مختلف بوده است.

یافته‌ها

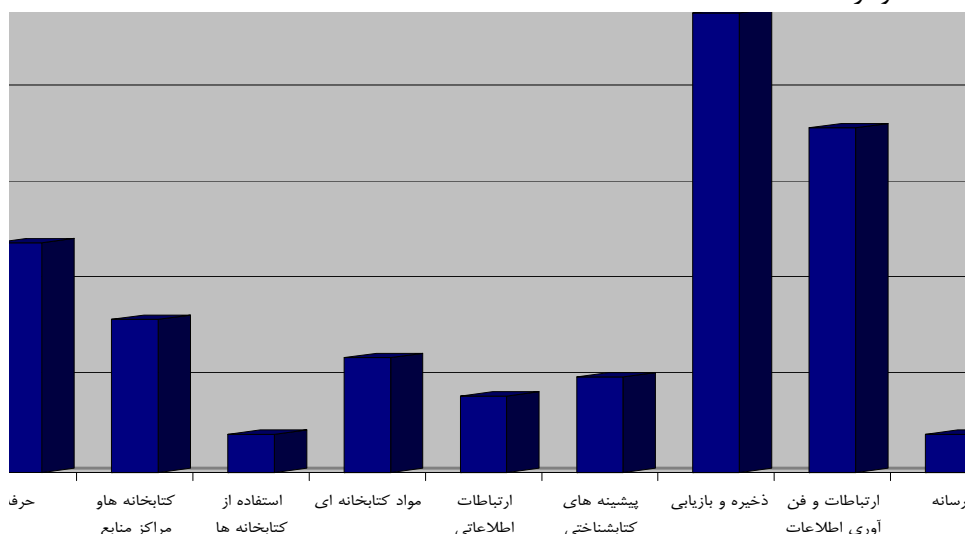
پاسخ به پرسش اول مبنی بر اینکه گرایش موضوعی مقالات چگونه است؟ برای تحلیل محتوای مقالات، کل مقاله به عنوان واحد ثبت انتخاب شده و ۱۱ مقوله که الهام گرفته از سرعنوان موضوعی لیزا و اصطلاحنامه پیوسته لیستا است، انتخاب شدند. گرایش‌های موضوعی مقالات به این ترتیب است: در مقوله کلیات کتابداری و اطلاع‌رسانی موضوع "تاریخچه" با تعداد شش (۲۴٪)، موضوع "علم کتابداری و اطلاع‌رسانی" با تعداد ۵ (۲۰٪)، "پژوهش" با تعداد سه (۱۲٪)، انتشارات و پایگاه‌های اطلاعاتی با تعداد دو (۸٪)، موضوعات کتابداری جهانی و سواد اطلاعاتی با تعداد یک (۴٪) و موضوع مدیریت دانش با تعداد ۷ (۲۸٪) این مقوله را تشکیل داده‌اند. از لحاظ دوره زمانی نیز بیشترین موضوعات در دوره اول بین سال‌های ۷۹ تا ۸۱ با ۶۰ درصد فراوانی بوده است.

در مقوله حرفه موضوع "آموزش و یادگیری" با تعداد هفت (۳۷٪)، موضوع "سازمان‌ها" و "کارکنان کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی" با تعداد پنج (۲۶٪) و "مدیریت کتابخانه‌ها" با تعداد دو (۱۱٪) این مقوله را تشکیل می‌دهند.

در مقوله "کتابخانه‌ها و مراکز منابع"، در تمامی موضوعات کتابخانه ملی، عمومی، دانشگاهی، تخصصی و رقومی تعداد یکسان سه (۲۵٪) در مقالات وجود داشته است.

در مقوله "استفاده از کتابخانه و کاربران" موضوع کاربران با تعداد سه (۶۰٪) و بعد از آن موضوعات امانت

لحاظ دوره زمانی بیشترین فراوانی با ۴۴ درصد مربوط به دوره اول بوده است (نمودار ۱).

نمودار ۱: گرایش موضوعی موضوعات کلی در مقالات

شده است. ضمن اینکه کمترین میزان استناد مربوط به سال ۸۱ بوده که در هر مقاله تنها به طور متوسط حدود هفت منبع استفاده شده است. در درصد استفاده از منابع لاتین و فارسی در تمامی سال‌های مورد مطالعه درصد استفاده از منابع لاتین بیشتر از منابع فارسی بوده است (جدول ۱).

پاسخ به پرسش سوم مبنی بر اینکه میانگین استنادها و درصد استفاده از منابع لاتین و فارسی چگونه است؟ میانگین استنادها به ترتیب در سال ۸۱ برابر ۷/۰۵، در سال ۸۲ برابر ۲۱/۱۸، در سال ۸۳ برابر ۱۶/۸۳، در سال ۸۴ برابر ۱۸ و در سال ۸۵ برابر ۱۳/۲ بوده است. بیشترین استنادها مربوط به سال ۸۲ بوده که به طور متوسط در هر مقاله نزدیک به ۲۲ منبع استفاده

جدول ۱: توزیع فراوانی میانگین استنادها و درصد استفاده از منابع فارسی و لاتین به تفکیک سال

سال	میانگین استنادها	درصد استفاده از منابع لاتین به کل منابع	درصد استفاده از منابع فارسی به کل منابع
۱۳۷۹	-	-	-
۱۳۸۰	-	-	-
۱۳۸۱	۷/۰۵	۶۱	۳۹
۱۳۸۲	۲۱/۱۸	۷۱	۲۹
۱۳۸۳	۱۶/۸۳	۷۱	۲۹
۱۳۸۴	۱۸	۷۸	۲۲
۱۳۸۵	۱۳/۲	۸۲	۱۸

سال ۸۵ در تمامی سال‌ها مشارکت مردان به طور چشمگیری بیشتر از زنان بوده است. لیکن در سال ۸۵ این میزان به حداقل خود رسیده و مردان ۵۳ درصد و زنان ۴۷ درصد در تولید مقالات مشارکت داشته‌اند (جدول ۲).

پاسخ به پرسش چهارم مبنی بر اینکه میزان مشارکت مردان و زنان در طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟ در مجموع ۶۹ درصد از مشارکت کنندگان در تولید مقالات را مردان و ۳۱ درصد را زنان تشکیل داده‌اند. در بررسی دوره زمانی نیز به جز

جدول ۲: توزیع فراوانی جنسیت پدیدآورندگان مقالات به تفکیک دوره زمانی

سال	جنسیت		
	مرد	زن	جمع
۱۳۷۹	-	-	-
۱۳۸۰	۱	-	۱
۱۳۸۱	۱۲	۵	۱۷
۱۳۸۲	۱۱	۲	۱۳
۱۳۸۳	۵	۱	۶
۱۳۸۴	-	۱	۱
۱۳۸۵	۹	۸	۱۷
جمع	۳۸	۱۷	۵۵
	٪۶۹	٪۳۱	۱۰۰٪

تنها در مقوله استفاده از کتابخانه و کاربران میزان مشارکت مردان و زنان یکسان بوده است. ضمن اینکه علت این موضوع پائین بودن فراوانی آن است (جدول ۳).

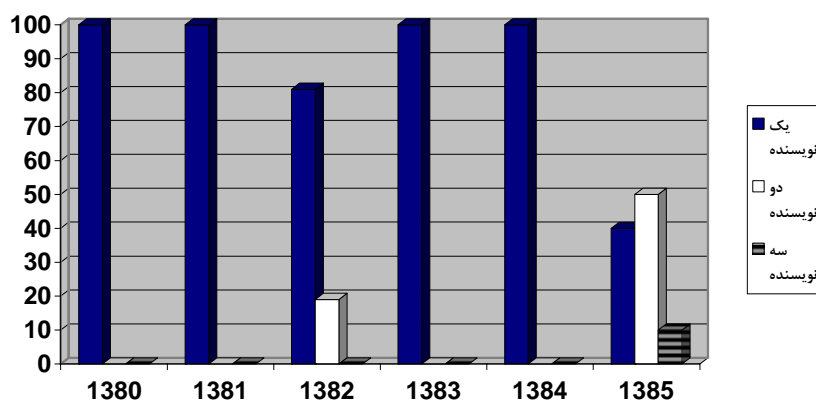
پاسخ به پرسش پنجم مبنی بر اینکه میزان مشارکت مردان و زنان در موضوعات مختلف چگونه است؟ در تمامی موضوعات مشارکت مردان بیشتر از زنان بوده است.

جدول ۳: توزیع فراوانی میزان مشارکت مردان و زنان در موضوع های کلی

موضوع	مرد		زن		مشارک		جمع	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
کلیات کتابداری و اطلاع رسانی	۷۵	۱۸	۲۵	۶	-	-	۲۴	۱۰۰
حرفه	۸۱	۱۷	۱۹	۴	-	-	۲۱	۱۰۰
کتابخانه ها و مراکز منابع	۸۰	۱۲	۱۳	۲	۷	۱	۱۵	۱۰۰
استفاده از کتابخانه و کاربران	۲۵	۱	۲۵	۱	۵۰	۲	۴	۱۰۰
مواد کتابخانه ای	۶۴	۷	۲۷	۳	۹	۱	۱۱	۱۰۰
ارتباط اطلاعاتی	۶۷	۴	۳۳	۲	-	-	۶	۱۰۰
پیشینه های کتابشناختی	۷۱	۵	۲۹	۲	-	-	۷	۱۰۰
ذخیره و بازیابی اطلاعات	۸۲	۳۲	۱۸	۷	-	-	۳۹	۱۰۰
ارتباطات و فناوری اطلاعات	۷۳	۲۴	۱۵	۵	۱۲	۴	۳۳	۱۰۰
رسانه	۷۵	۳	۲۵	۱	-	-	۴	۱۰۰
کتابسنجی، علم سنجی، اطلاع سنجی	۵۰	۱	۵۰	۱	-	-	۲	۱۰۰
جمع	۷۵	۱۲۴	۲۰	۳۴	۵	۸	۱۶۶	۱۰۰

دو نویسنده‌ای و دو درصد با مشارکت سه نویسنده نگارش شده است. در تمامی سال‌های مورد بررسی میزان مقالات انفرادی به نحو چشمگیری بیشتر از مقالات گروهی بوده است. تنها در سال ۸۵، ۶۰٪ مقالات ارائه شده در این سال به صورت گروهی ارائه شده است (نمودار ۲).

پاسخ به پرسش ششم مبنی بر اینکه میزان مشارکت نویسندگان به صورت انفرادی و گروهی در طی سال‌های مورد بررسی چگونه است؟ ۸۳ درصد از مقالات به صورت انفرادی، ۱۵ درصد به صورت مشترک

نمودار ۲: وضعیت مشارکت نویسندگان در طی سال‌های مورد بررسی

مقالات به صورت انفرادی نگارش شده است. تنها در مقوله کتابخانه و مراکز منابع میزان نگارش انفرادی و گروهی به طور مساوی ۵۰ درصد بوده است (جدول ۴).

پاسخ به پرسش هفتم مبنی بر اینکه میزان مشارکت نویسندگان به صورت انفرادی و گروهی در موضوعات مختلف چگونه است؟ در اکثر مقوله‌ها،

جدول ۴: توزیع فراوانی نحوه نگارش مقالات از لحاظ انفرادی و گروهی به تفکیک مقوله‌ها

موضوع	انفرادی		گروهی		جمع	
	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی
کلیات کتابداری و اطلاع‌رسانی	۹۶	۲۴	۴	۱	۱۰۰	۲۵
حرفه	۸۹	۱۷	۱۱	۲	۱۰۰	۱۹
کتابخانه‌ها و مراکز منابع	۵۰	۶	۵۰	۶	۱۰۰	۱۲
استفاده از کتابخانه و کاربران	۴۰	۲	۶۰	۳	۱۰۰	۵
مواد کتابخانه‌ای	۶۷	۶	۳۳	۳	۱۰۰	۹
ارتباط اطلاعاتی	۱۰۰	۶	-	-	۱۰۰	۶
پیشینه‌های کتابشناختی	۱۰۰	۷	-	-	۱۰۰	۷
ذخیره و بازیابی اطلاعات	۸۹	۳۱	۱۱	۴	۱۰۰	۳۵
ارتباطات و فناوری اطلاعات	۷۲	۲۱	۱۸	۸	۱۰۰	۲۹
رسانه	۱۰۰	۴	-	-	۱۰۰	۴
کتابسنجی، علم‌سنجی، اطلاع‌سنجی	۱۰۰	۲	-	-	۱۰۰	۲
جمع	۸۲	۱۲۶	۱۸	۲۷	۱۰۰	۱۵۳

مقالات توسط دارندگان مدرک تحصیلی کارشناسی انجام شده است. ۲۴ درصد توسط ارائه دهندگان با مدرک کارشناسی ارشد، ۱۶ درصد توسط دانشجویان دکترا و ۳۳ درصد توسط دارندگان مدرک دکترا انجام شده است. ضمن اینکه مدرک تحصیلی ۲۵ درصد از ارائه دهندگان مقالات نامشخص است (جدول ۵).

پاسخ به پرسش هشتم مبنی بر اینکه میزان تألیفی یا ترجمه‌ای بودن مقالات چگونه است؟ اکثر مقالات یعنی ۴۶ مقاله از ۴۷ مقاله به صورت تألیفی نگارش شده است و تنها یک مقاله به صورت ترجمه بوده است. پاسخ به پرسش نهم مبنی بر اینکه نویسندگان مقالات در چه مقطع تحصیلی قرار دارند؟ دو درصد

جدول ۵: توزیع فراوانی مقطع تحصیلی نویسندگان مقالات به تفکیک سال ارائه

سال	پدیدآور	کارشناسی	کارشناسی ارشد	دانشجوی دکترا	دکترا	نامشخص	جمع
۱۳۷۹	-	-	-	-	-	-	-
۱۳۸۰	-	-	-	-	۱	-	۱
۱۳۸۱	۱	۲	۲	۲	۳	۹	۱۷
۱۳۸۲	-	۲	۲	۴	۵	۲	۱۳
۱۳۸۳	-	۲	۲	۱	۳	-	۶
۱۳۸۴	-	-	-	-	-	۱	۱
۱۳۸۵	-	۷	۲	۲	۶	۲	۱۷
جمع	۱	۱۳	۹	۱۸	۱۴	۵۵	
	٪۲	٪۲۴	٪۱۶	٪۳۳	٪۲۵	٪۱۰۰	

پاسخ به پرسش دهم مبنی بر اینکه کدام دانشگاه یا سازمان در ارائه مقالات نقش بیشتری داشته‌اند؟ دانشگاه فردوسی مشهد با ۳۷ درصد رتبه اول سهم ارائه مقالات را به خود اختصاص داده است. دانشگاه تهران با

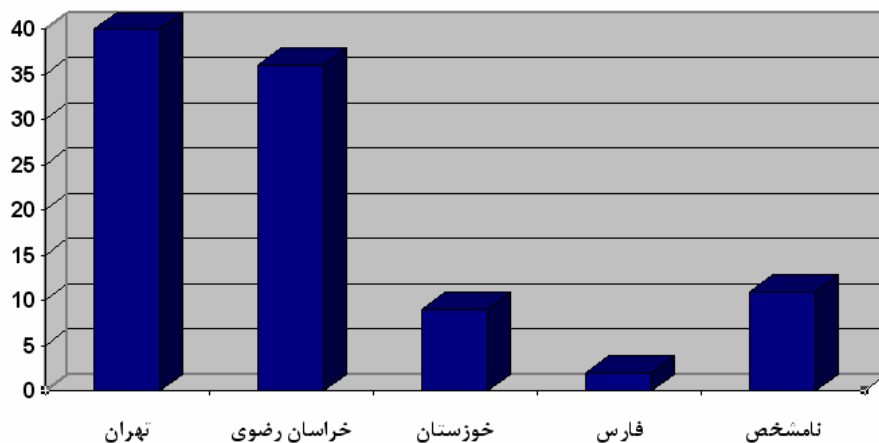
۱۱ درصد در رتبه دوم و دانشگاه شهید چمران اهواز با نه درصد در رتبه سوم قرار دارند (جدول ۶).

جدول ۶: توزیع فراوانی دانشگاه‌ها و سازمان‌های ارائه‌کننده مقالات

دانشگاه / سازمان	تعداد	درصد	دانشگاه / سازمان	تعداد	درصد
فردوسی مشهد	۱۷	۳۷	کتابخانه و مرکز اسناد مجلس	۱	۲
مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی	۱	۲	دانشگاه شفیلد انگلستان	۱	۲
خانه کتاب ایران	۲	۴	سازمان تحقیقات و آموزش	۲	۴
دانشگاه تهران	۵	۱۱	دانشگاه علوم پزشکی ایران	۳	۷
مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران	۲	۴	دانشنامه ایران	۱	۲
دانشگاه شهید چمران اهواز	۴	۹	وزارت جهاد کشاورزی	۱	۲
کتابخانه ملی	۳	۷	دانشگاه دانمارک	۱	۲
سازمان انرژی اتمی	۱	۲	دانشگاه شیراز	۱	۲

پاسخ به پرسش یازدهم مبنی بر اینکه کدام استان بیشترین تعداد مقاله را به خود اختصاص داده است؟ استان تهران با ۲۱ مورد فراوانی و ۴۰ درصد، بیشترین سهم ارائه مقالات را به خود اختصاص داده است. استان

خراسان با ۱۹ مورد فراوانی و ۳۶ درصد در رتبه دوم و استان خوزستان با پنج مورد فراوانی و نه درصد در رتبه سوم قرار دارد (نمودار ۳).

نمودار ۳: توزیع فراوانی استانهای ارائه‌کننده مقالات

از نویسندگان (عمرانی، حسن زاده، آزاد، داوود پناه، رها دوست، مطلبی و پریخ) دو مقاله ارائه داده‌اند و بقیه نویسندگان تنها یک مقاله ارائه کرده‌اند (جدول ۷).

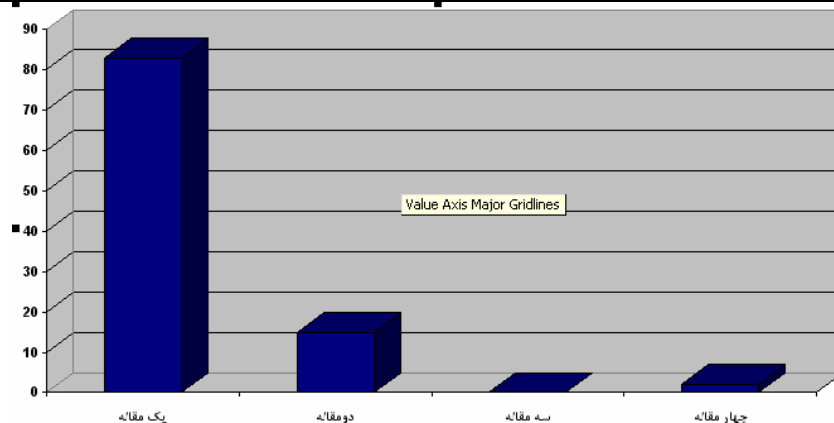
پاسخ به پرسش دوازدهم مبنی بر اینکه فعال‌ترین مؤلفان چه کسانی هستند؟ فتاحی با چهار عنوان مقاله بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است. هفت تن

جدول ۷: فعال‌ترین ارائه‌دهندگان مقالات

تعداد	نام مؤلف
۴	فتاحی
۲	عمرانی
۲	حسن زاده
۲	آزاد
۲	داوود پناه
۲	رها دوست
۲	مطلبی
۲	پریخ

تنها یک مقاله ارائه داده‌اند. هفت نفر معادل یک درصد موفق به ارائه دو مقاله شده‌اند و تنها یک نفر معادل دو درصد توانسته است چهار مقاله ارائه دهد (نمودار ۴).

پاسخ به پرسش سیزدهم مبنی بر اینکه هر یک از مؤلفان به صورت انفرادی چه تعداد مقاله ارائه داده‌اند؟ ۳۸ نفر معادل ۸۳ درصد

نمودار ۴: توزیع فراوانی تعداد مقالات ارائه شده

بحث و نتیجه گیری

نتایج تحقیق به طور کلی نشان می دهد که طی سال های مورد بررسی ۴۶ مقاله تألیفی و یک مقاله ترجمه‌ای ارائه شده است. در مقالات ترجمه‌ای اندیشه و تفکر مؤلف به زبان مقصد تبدیل می شود ولی در مقالات تألیفی متخصصان با توجه به نیاز جامعه تألیف می کنند و در نتیجه این مقالات کاربردی ترند. قبول مقالات تألیفی توسط انجمن نشان دهنده توجه مسئولان علمی انجمن به اصیل بودن و کاربردی بودن مقالات است. بیشترین استناد مقالات مربوط به سال ۸۲ بوده و در تمامی سال‌های مورد بررسی، درصد استفاده از منابع لاتین بیشتر از منابع فارسی است. در سال های اخیر به خاطر نفوذ فناوری اطلاعات و اینترنت و نیاز روزافزون به انتقال علوم جدید از غرب و همچنین توجه به منابع و مآخذ جدید و به روز، دسترسی به پایگاه‌های اطلاعاتی و آشنایی با روش‌های جستجو استفاده از منابع لاتین افزایش یافته است. از میان ارائه دهندگان مقالات ۳۸ نفر (۶۹٪) را مردان و ۱۷ نفر (۳۱٪) را زنان تشکیل می دهند که نشان دهنده پایین بودن میزان مشارکت زنان است که این مسأله می‌تواند ناشی از عدم اطلاع رسانی به موقع انجمن به دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها باشد، زیرا چنانچه مشاهده می شود اکثریت دانشجویان و اساتید این رشته را در ایران زنان تشکیل می دهند. همچنین از زنان انتظار می رود با توجه به اینکه در جامعه کتابداری اکثریت را تشکیل می دهند میزان مشارکت شان را در ارائه مقالات افزایش دهند. در بین مقوله ها بیشترین تعداد مقالات را مردان در موضوع کلی ذخیره و بازیابی اطلاعات و زنان در موضوع

ارتباط اطلاعاتی داشته‌اند. در تمامی موضوعات مشارکت مردان بیشتر از زنان بوده است و تنها در مقوله استفاده از کتابخانه و کاربران میزان مشارکت یکسان داشته اند. ۳۸ مقاله (۸۰٪) به صورت انفرادی، ۷ مقاله (۱۵٪) با مشارکت دو نویسنده و تنها یک مقاله (۲٪) با مشارکت و همکاری سه نویسنده بوده و در تمامی مقوله‌ها تعداد مقالات انفرادی بیشتر از گروهی بوده و تنها در مقوله کتابخانه ها و مراکز منابع میزان مشارکت گروهی و انفرادی یکسان بوده است که نشان دهنده فردگرایی، روحیه ضعیف در کار جمعی، ضعف در همکاری میان متخصصان در این رشته و مقاومت در پذیرش نظرات دیگران است. بیشترین سهم ارائه مقالات به متخصصان با تحصیلات دکترا اختصاص دارد. این مورد نیز می تواند ناشی از همکاری و عضویت این مقطع تحصیلی در انجمن باشد. دانشجویان و فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی حق عضویت به صورت پیوسته را در انجمن ندارند و شاید به این دلیل مشارکت کمتری نیز در کلیه امور مربوط به انجمن و به طبع در ارائه مقالات دارند. با توجه به فعالیت کم دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد نسبت به اعضای هیأت علمی و کارشناسان ارشد، بنابراین آنها باید تلاش بیشتری برای ارائه مقاله داشته باشند. بیشترین ارائه دهندگان مقالات از دانشگاه فردوسی مشهد هستند. بعد از آن دانشگاه تهران، شهید چمران اهواز، کتابخانه ملی و دانشگاه علوم پزشکی ایران در مراتب بعدی قرار دارند. این مورد نیز می تواند به علت این باشد که اکثریت اعضای هیأت مدیره انجمن در دانشگاه فردوسی مشهد و کتابخانه ملی حضور دارند. جای تعجب است که از بعضی از دانشگاه

پیشنهادها

- پیشنهاد می‌شود جهت تعیین اولویت‌های پژوهشی در این حوزه، نیازسنجی از متخصصان و دانشجویان صورت گیرد.
- جداسازی علم کتابداری از حرفه کاری اشتباه است. پیشنهاد می‌شود که در انتخاب موضوعات به علم کتابداری، پژوهش‌های بنیادی و مباحث نظری آن توجه بیشتری شود.
- موضوعاتی که در همایش‌ها مطرح می‌شود باید به روز باشد و مشکلات را مطرح و راهکار ارائه دهد تا میزان مشارکت کتابداران را افزایش دهد.
- ارائه بیشتر مقالات از دانشگاه فردوسی مشهد صورت گرفته است. لذا پیشنهاد می‌شود متخصصان حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی از سایر دانشگاه‌ها و سازمان‌ها جهت ارائه مقاله شرکت فعالتری داشته باشند و انجمن نیز برای جلب مشارکت این سازمان‌ها و دانشگاه‌ها تلاش بیشتری داشته باشد و انگیزه‌های بیشتری برای این کار پدید آورد.
- ارائه بیشتر مقالات توسط افراد با تحصیلات دکترا صورت گرفته است. لذا پیشنهاد می‌شود دانشجویان به خصوص در مقطع کارشناسی حضور فعالتری در ارائه مقاله داشته باشند.
- پیشنهاد می‌شود برای اطلاع همه افراد علاقمند به ارائه مقالات، از قبل فراخوانی برای ارسال مقالات صورت گیرد و از بین مقالات ارسال شده، با عمل داوری بهترین آنها انتخاب شود.
- با توجه به اینکه مقالات گروهی از ارزش بیشتری برخوردارند، لذا پیشنهاد می‌شود متخصصان این حوزه در تألیف و ارائه مقالات همکاری و مشارکت بیشتری داشته باشند.
- با توجه به جدول پراکندگی موضوعات بر روی موضوعاتی که کمتر به آنها توجه شده مانند خدمات مرجع، آرشیوها و ... بیشتر پرداخته شود.

منابع

- احمد لاری، رکن الدین؛ فرزین، فرزانه، (۱۳۷۶)، بررسی مقالات کتابداری و اطلاع‌رسانی ۱۳۷۴-۱۳۷۵، کتابداری، سال سی و یکم دفتر ۲۷-۲۶.

های داخلی مثل دانشگاه الزهراء، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم تحقیقات و تهران شمال و واحدهای شهرستان، دانشگاه پیام نور و ... در طی این شش سال مقاله‌ای به انجمن ارائه نشده است. ۳۸ نفر از ارائه دهندگان یک مقاله، هفت نفر، دو مقاله و تنها یک نفر، چهارمقاله در همایش‌ها ارائه کرده است. به عبارتی ۸۳٪ از مقالات توسط کسانی ارائه شده که تنها یکبار مقاله ارائه کرده اند. آقای رحمت الله فتاحی با تعداد چهارمقاله بیشترین تعداد مقاله را به خود اختصاص داده است. در بین استان‌ها، استان تهران با ۲۱ مقاله (۴۰٪) و بعد از آن خراسان رضوی با ۱۹ مقاله (۳۶٪) بیشترین تعداد مقاله را به خود اختصاص داده اند. از آنجا که مراکز دانشگاهی و تحقیقاتی در حوزه علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در استان تهران نسبت به دیگر استان‌ها بیشتر می‌باشد، این وضع دور از انتظار نیست.

کل مقاله به عنوان واحد ثبت انتخاب شده و ۱۱ مقوله که الهام گرفته از سرعنوان موضوعی لیزا و اصطلاحنامه پیوسته لیستا است انتخاب شدند. بیشترین گرایش موضوعات در موضوع‌های کلی مربوط به موضوع "ذخیره و بازیابی اطلاعات" و بعد از آن "فناوری اطلاعات و ارتباطات" است. بیشترین گرایش موضوعات خاص به ترتیب موضوع ذخیره

و بازیابی رایانه ای اطلاعات و اینترنت است. سمت گیری مقالات در موضوع‌هایی چون ذخیره و بازیابی اطلاعات و فناوری اطلاعات و ارتباطات نشان دهنده تأثیر رایانه و تحول فناوری اطلاعات بر فعالیت‌های پژوهشی حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی است. در زمینه موضوعاتی چون بررسی‌های کتاب، کنفرانس‌ها، کتابخانه‌های تخصصی، مراکز آرشیوی، تحویل مدرک، کتاب، مواد غیرچاپی و دیداری شنیداری، خدمات مرجع، قواعد فهرست نویسی و تحلیل محتوا مقاله‌ای ارائه نشده است. درست است که امروزه با ورود رایانه و شبکه‌ها، حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی متحول شده ولی شایسته است کمیته همایش‌ها در روال برنامه‌های خود از لحاظ مباحثی که برای مقالات در نظر گرفته می‌شود تجدیدنظر کنند و مباحث دیگر مرتبط با این رشته را نیز در نظر بگیرند و تنوع لازم را در آنها ایجاد کنند.

- Alemna, A. A, (2001), "The Periodical Literature of Library and Information in Africa: 1996- 2000", Information Development, vol. 17, no. 4.
- Berelson, Bernard, (1995), "Content Analysis", ingardner press, Glencoe, Ill.
- Jarvelin, Kalervo; Vakkari, Pertti, (1993), "The Evolution of Library and Information Science 1965-1985: A Content Analysis of Journal Articles", Information Processing and Management, v29, n1.
- koufogiannakis, D; Slater, Linda, Crumley, Ellen, (2004), " A Content Analysis of Librarianship Researc", Journal of Information Science, Vol. 30, No 3.
- Uzun A, (2002), "Library and Information Science Research in Developing Countries and Eastern European Countries: A Brief Bibliometric Perspective", the International Information & Library Review, Volume 34, Number 1.
- Yasuhico, Kiama, (1990), "Analysis of the Meeting on Medical Information Services Report & Investingation", Igaku-Toshokan (Journal of the Japan Medical Library Association, vol 43,no4 (Dec.1996).
- تقی زاده، اقدس، (۱۳۷۲)، انجمن های تخصصی کتابداران: ساختار و اهداف، فصلنامه کتاب، ۱۳۶۷، (۴)۸: ۹۸-۱۰۸.
- حری، عباس، (۱۳۷۹)، بررسی گرایش موضوعی آثار علمی و پژوهشی کتابداری و اطلاع رسانی ایران از آغاز تا پایان سال ۱۳۷۷، فصلنامه کتاب، ۱۳۷۹، (۴)۸: ۶۲-۶۸.
- دیانی، محمد حسین، (۱۳۸۰)، انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران، فصلنامه کتابداری و اطلاع رسانی، ۱۳۸۰، (۴)۲: ۴۹-۷۰.
- کاتوزیان، آذر، (۱۳۷۵)، گردهمایی های برگزار شده کتابداری و اطلاع رسانی در ایران در فاصله سال های ۱۳۷۵-۱۳۷۷، پیام کتابخانه، ۱۳۷۵، (۴)۶: ۲۸-۳۴.
- کاتوزیان، آذر، (۱۳۷۸)، بررسی مقالات کتابداری و اطلاع رسانی مجلات فارسی ایران در فاصله سالهای ۱۳۷۲-۱۳۵۷، فصلنامه کتاب، ۱۳۸۷، (۱۰)۱۰: ۴۶-۵۲.
- کاتوزیان، آذر، (۱۳۸۵)، گردهمایی های کتابداری و اطلاع رسانی از آغاز تا خرداد ۱۳۸۵، فصلنامه کتاب، ۱۳۸۵، (۴)۶: ۹۸-۱۰۸.
- ملیح، سعید (۱۳۷۶)، تحلیل محتوای مقالات کتابداری و اطلاع رسانی در نشریات ادواری فارسی منتشر شده در سالهای ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۴، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران.
- نیازی، سیمین، (۱۳۸۰)، بررسی گرایش های موضوعی نشریات کتابداری و اطلاع رسانی در سال های ۱۳۴۷ تا ۱۳۷۷، فصلنامه کتاب، ۱۳۸۰، (۱۲)۱: ۱۶-۲۸.

